

חלק ה' – תוכן העניינים

מכתבי ברכה

פתח דבר

הקדמה.....9

חלק ראשון – השגת גבול במשפט העברי

פרק ראשון – תחרות עסקית כשרה

א. תרגילי שיווק כשרים.....17

ב. ההיתר למתן הטבות מותנה בעקרון השוויון.....17

פרק שני – עני המהפך בחזרה

א. הסגת גבול.....20

ב. מחלוקת הראשונים בדין עני המהפך בחזרה של מציאה והפקר.....22

ג. אופיו של הפגם המוסרי בדין עני המהפך בחזרה.....25

ד. הטעם להבדל בין הפקר ומציאה לבין מכר לשיטת רבנו תם.....30

ה. המחזיק בנכס שקנה חברו מגוי.....36

ו. נקרא רשע.....41

ז. פסק ההלכה.....46

ח. הגדרת המונח "מהפך".....48

ט. התוצאות של היותו נקרא רשע.....60

פרק שלישי – עני המנקף בראש הזית

א. מחלוקת התנאים ופסיקת ההלכה.....66

ב. יסוד האיסור.....68

ג. התוצאות של גזל מפני דרכי שלום.....80

פרק רביעי – יורד לאומנות חבירו

א. מקור האיסור.....85

ב. האם טענת פסיקת החיות יסודה בנזקי שכנים או בירידה לאומנות חבירו.....86

ג. היחס בין סוגיית בבא בתרא לבין סוגיית מכות.....89

ד. פסיקת ההלכה בדין ירידה לאומנותו של בן המבוי.....92

ה. הגדרת פסיקת החיות.....94

ו. התוצאות של היורד לאומנות חבירו.....101

פרק חמישי – דין מצודת הדג

א. כללי.....104

ב. דין מצודת הדג מבוסס על דין גזל מפני דרכי שלום.....105

ג. תוספות טוך, הגהות אשר"י:

דין מצודת הדג מבוסס על דין עני המהפך בחזרה.....109

ד. תוספות ורא"ש:

- דין מצודת הדג מבוסס על דין יורד לאומנות חברו..... 110
- ה. רמב"ן: דין מצודת הדג יסודו בהרחקה מספק גזל..... 112
- ו. ר"י מיגש: ייחודו של דין מצודת הדג הוא בכך
שהדייג השני פוסק את חיותו של הראשון לגמרי..... 114
- פרק שישי – דין מערופיא – זיכיון בלעדי שנוצר מכוח הנסיבות
- א. דין מערופיא לאור מחלוקת רש"י ורבנו תם..... 119
- ב. שני גוונים בשיטת רבנו תם..... 120
- ג. פסיקת ההלכה..... 124
- ד. התוצאות של היורד ל"מערופיא של חברו"..... 125
- פרק שביעי – חשיבות התחרות העסקית ככלי לאיזון בין אינטרס הצרכן לזה של המוכר
- א. הקדמה..... 130
- ב. תחרות עסקית לטובת הצרכן..... 134
- פרק שמיני – המונח "הסגת גבול" בהקשר לחברה בע"מ
- א. חברת מניות..... 143
- ב. הזיקה של בעלי המניות לאישיות המשפטית המכונה "חברה בע"מ"..... 144
- ג. איסור הסגת גבול מצד חברה בע"מ או כלפיה..... 148
- פרק תשיעי – אחריות רשויות השלטון לפעולות הגורמות לפגיעה במקור המחיה
- א. "דינא דמלכותא דינא" אינו מתיר לגרום עוול..... 151
- ב. אחריות הממשלה שלא לרדת לאומנותם של עובדים..... 155
- חלק שני – השגת גבול הלכה למעשה**
- פרק ראשון – פיתוי לקוחות של חברה אחת לעבור לחברה אחרת
- א. כללי..... 165
- ב. לקוחות סתמיים..... 165
- ג. לקוחות קבועים..... 168
- פרק שני – לקוחות הבנקים
- א. הסגת גבול בהלוואה בריבית לגוי..... 170
- ב. שכנוע לקוח להעביר את חשבון העו"ש שלו לבנק אחר..... 172
- ג. פרסומת כללית..... 174
- ד. הצעה לקבל הלוואה בנקאית זולה יותר..... 175
- ה. הצעה להלוואה משתלמת יותר ללקוח..... 175
- פרק שלישי – הסגת גבול בנוגע ללקוחות שיש עימם הסכם
- א. כללי..... 178
- ב. כאשר השכר מובטח בהסכם..... 178
- ג. לקוחות הקשורים בהסכם שאינו מבטיח למשכיר שכר..... 179
- ד. סיכום ביניים..... 180
- ה. צדדים הקשורים בהסכם שניתן לביטול..... 181

- 184.....ה הצעה הגורמת לנזק.....
- 187.....ה הצעה ללקוח של חברה אחרת לתקופה שלאחר ההסכם.....
- 189.....ח. האם ללקוחות עצמם מותר לעבור מחברה לחברה?.....

פרק רביעי – מתי מותר לגשת למכרז תוך נישול מחזיק המשרה הנוכחי

- 191.....א. אופי הסגת הגבול בנישול עובד ממשרתו.....
- 193.....ב. נישול מחזיק משרה – ירידה לאומנות או גזל?.....
- 197.....ג. הענות למכרז שיזם המעסיק.....
- 200.....ד. משרה שלא ניתן למצוא כמות.....

פרק חמישי – הסגת גבול במינניים ציבוריים

- 209.....א. שררות ומינניים בישראל.....
- 210.....ב. מה נכלל במונח "שררה ומינני" ציבורי.....
- 215.....ג. האיסור לפטר נושאי מינניים ציבוריים.....
- 219.....ד. חזקה שלא כדין.....
- 220.....ה. מה בין מינני פרטי לבין מינני ציבורי.....
- 227.....ו. איסור הסגת גבול במינני של שררה.....
- 228.....ז. הלכות מעשיות.....

פרק שישי – הסגת גבול באומנות של מצווה

- 232.....א. הקדמה.....
- 233.....ב. מה בין מלמדי תינוקות לשאר אומנויות.....
- 239.....ג. הרחבת הלכת מלמד תינוקות לשאר אומנויות של מצווה.....
- 241.....ד. הסגת גבול בהדפסת ספרים.....
- 245.....ה. "קנאת סופרים תרבה חכמה", שיקול שיש לבחון את הימצאותו.....
- 248.....ו. מלמד את הרבים הנוטל שכר תמורת תפקיד נלווה.....
- 256.....ז. הסגת גבול בנוגע לשררת הרבנות.....
- 273.....ח. מעמדה של שררת רב עיר במדינת ישראל.....

פרק שביעי – זכות קדימה לתושב המקום

- 282.....א. כללי.....
- 283.....ב. העדיפות של בני המקום על פני הבאים מן החוץ.....
- 289.....ג. האם אדם רשאי לומר מעתה אשלם מס ואהיה כבני העיר?.....
- 292.....ד. האם זכותם של משלמי המס זהה לחלוטין לזכותם של בני העיר?.....
- 293.....ה. זכות קדימה בהצעות עבודה מטעם מעסיקים פרטיים.....
- 295.....ו. זכויות בני המקום בנוגע למשרות ציבוריות.....
- 297.....ז. האם תושב המקום רשאי להסיג את גבולו של מי שאינו תושב המקום?.....
- 299.....ח. מחילת בני העיר על זכויותיהם.....
- 302.....ט. מצבים שבהם אין זכות קדימה לתושבי המקום.....

פרק שמיני – פיתוי עובדים מקצועיים לעבור למקום אחר

- 307.....א. כללי.....

- ב. השוואה לדיני שכירות מלמדים..... 308
- ג. שכירת רב המכהן בקהילה אחת על ידי קהילה אחרת..... 312
- ד. חוש הצדק הטבעי..... 313
- ה. השוואת זיקת העובדים למעביד לדין מצודת הדג..... 315
- ו. הסגת גבול בהיתר, הגורמת הפסד למי שהסיגו את גבולו..... 318

פרק תשיעי – פיצוי ממוני בשל הסגת גבול

- א. הקדמה..... 323
- ב. הסגת גבול הגורמת למניעת רווח וודאי לשני..... 324
- ג. הסגת גבול בנוגע לרווח שעל פי הסכם כבר שייך לאדם..... 333
- ד. חיוב מדין מסור..... 335
- ה. חיוב פיצוי על הסגת גבול הגורמת הפסד ממשני..... 337

פרק עשירי – הנאה מרכושו או מטרחתו של אחר – עקרונות כלליים

- א. שני הקשרים לדין "זה נהנה וזה חסר"..... 345
- ב. מה בין דין עני המנקף בראש הזית לבין זה נהנה וזה חסר?..... 354
- ג. "משתרשי"..... 355

פרק אחד-עשר – הסגת גבול בנוגע לזכויות יוצרים – דין תורה

- א. מדיון בהסגת גבול המדפיסים לדיון בזכות יוצרים..... 359
- ב. הרובד המשפטי והרובד המוסרי..... 360
- ג. הסבורים שהפרת זכות יוצרים נכנסת לתבניות הידועות של הסגת גבול..... 361
- ד. האם המוכר יכול לשייר את זכות ההעתיקה?..... 364
- ה. הסבורים שיש ליוצר זכות על יצירתו מעבר להלכות הסגת גבול..... 365
- ו. זכות יוצרים במקרה של חידוש יצירה קיימת..... 367
- ז. הפרת זכות יוצרים באמצעים מתוחכמים..... 369

פרק שנים עשר – שימוש בזכות יוצרים שלא ברשות הבעלים לאור דינא דמלכותא

- א. תוכן חוק זכות יוצרים..... 372
- ב. בעלות על דבר שאין בו ממש..... 374
- ג. שימוש בזכות יוצרים שלא ברשות..... 378
- ד. האם הגוזל זכות יוצרים דינו כגוזל מטלטלין או כגוזל קרקע?..... 383
- ה. חיוב תמורת דמי שימוש בזכויות..... 384
- ו. האם ניתן להניח שבעל זכות היוצרים מוחל על הפרתה לשם שימוש עצמי..... 386
- ז. האיסור להנות מזכויות גזולות..... 391
- ח. יצירות שאזלו מן השוק..... 392
- ט. העתקת עיצוב..... 394

פרק שלושה-עשר – הפרת זכות יוצרים לשם מסחר בהן

- א. העתקות שנעשו תוך הפרת זכות יוצרים..... 396
- ב. מדוע אין אומרים כאן שבח גזילה לנגזל?..... 398
- ג. הפקת רווח מרכושו של אחר – סחורה בפרטו של חבירו..... 401

- 405.....ד. האם בעל הזכויות יכול לתבוע את העתקי היצירה מן הקונים?
- פרק ארבעה-עשר – שימוש בסימן מסחרי של אחר
- 407.....א. דין כופים על מידת סדום בהקשר לסימן מסחרי.
- 409.....ב. השוואת סימן מסחרי למצודת הדג.
- 411.....ג. האם מעתיק סימן מסחרי צריך לפצות את בעל הסימן המקורי?
- פרק חמישה-עשר – המחויבות להלכות הסגת גבול כאשר אין בידנו לכפותן על הכלל
- 415.....א. הקדמה.
- 415.....ב. זכות בני העיר לעכב על אחרים שלא יסחרו בעירם.
- 418.....ג. כיצד נמדוד את מידת התועלת שבהפעלת דיני הסגת גבול?
- 419.....ד. סיכום.
- פרק שישה-עשר – תחרות עסקית אגרסיבית
- 421.....א. כללי.
- 421.....ב. הקורא לחבירו רשע – יורד עמו לחייו.
- 423.....ג. ההבחנה בין פסיקת החיות לבין פירות החיות.
- 426.....ד. תחרות עסקית שמטרתה למוטט את האחר.
- פרק שבעה-עשר – השתלטות עוינת על חברה בורסאית
- 430.....א. מהי השתלטות עוינת.
- 434.....ב. הכרעה על פי בעלי רוב המניות.
- 438.....ג. על המוכר להציע את המניות תחילה לבעלי השליטה הנוכחיים.
- 441.....ד. בזכייה תוך ניצול פרצה פורמלית חייב הזוכה בתשלום ערך הזכייה.
- פרק שמונה-עשר – הסגת גבול במשאבים ציבוריים
- 453.....א. תשובת המבי"ט.
- 455.....ב. סדר העדיפויות בקבלת משאבים ציבוריים.
- 456.....ג. נגיסת נתח מתקציב שהיה מיועד למטרה אחרת.
- 461.....ד. האם טרחה שנעשתה כדי לזכות בתקציב ציבורי דומה לטרחת עני המנקף בראש הזית?
- 461.....
- סיכום – הלכות הסגת גבול והשיטה הקפיטליסטית
- 469.....תקציר המאמר.
- 469.....חלק ראשון.
- 485.....פרק חמישי.
- 485.....דין מצודת הדג, והעקרונות הנלמדים ממנו.
- 538.....מפתח ערכים.